

На 7 юни 2025 г. в Ивайловград се проведе ученически диспут на тема „Ангорският договор – исторически и съвременни измерения”. Предлагаме ви част от текстовете на участниците в проявата.

ПРАПРАДЯДО МИ ИЛЧО Е ЗАКЛАН В ХУХЛА

По разказ на Петя Вълчева, 91 г.

Марин Кондузов

Тежки изпитания е преживяло населението на Ортакьойска околия (дн. Ивайловградска) през трагичната 1913 г. Сред пострадалите села е и моето родно Хухла. Тук безчинствата се повтарят. Зверски е убит и селският свещеник. По-голямата част от мъжете ги избиват в една къща край селото, а жените повеждат към Ивайловград. Селото е опожарено. 40 мъже и 1 жена са жертвите. Такава е и съдбата на моя прапрадядо Илчо Димитров Аганев.

Той е родом от село Хухла, Ивайловградско. По време на Балканските войни повече от половината село е заселено от турци и почти всички къщи са турски. Моят прапрадядо, заедно с още няколко човека, се завръща в селото след работата през летния сезон в Одрин като въглищари. С парите, които е изкарал, купува за себе си красиво палто, както и предмети за бита – газова лампа, маса и др. Не след дълго в селото се пуска мълва, че ще дойдат турци, за да изколят всички жители. Първоначално никой не вярва на

това, но по-късно се оказва жестока истина.

Един ген Илчо заедно с негов приятел се разхождат в долната част на селото. Прапрадядо ми съобщава на своя приятел, че ще идват турци, за да ги изколят. Като чува това, приятелят му започва да се смее и му отговаря: „Ние да не сме добитък, че да ни коля“. След разходката, леко смутени, се прибират по домовете си. Вече започва да се говори навсякъде за неканените гости. Двама от местните турци тайно издават на група от селяните, че тази новина наистина е вярна и че скоро главорезите ще пристигнат в селото. Така и се случва.

На 28 септември турците пристигат в селото, извеждат всички хора от домовете им и ги водят в местната кръчма. Докато са там всички, заптиетата получават нареждане да се помилват жените и децата, като се изколят всички мъже от селото. Около 40 мъже се доверяват на глумите на турците, че няма да ги убият и тръгват след тях по малка селска уличка. Там обаче с големи ножове и щикове турците по най-жестокия начин са ги изклали. Същата е и съдбата на моят прапрадядо. Той с този същия негов приятел тръгват с един турски главорез, който им обещава, че ще ги помилва. Турчинът изиграва ролята си на спасител, докато навлизат в една горска пътека. Там прапрадядо Илчо и неговият приятел са заклани. За да бъде напълно сигурно, че няма да оживеят, заптието полива телата им с бензин и ги подпалва, като наблюдава всичко, за да се увери, че ще изгорят напълно. Свещеникът на селото още не бил влязъл в черквата и бил промушен с нож. Всички мъже са избити, най-напред с щикове, после с пушки. След това са запалени къщите и изгорени хората вътре. Дали е имало живи сред тях, не се знае.